

Vragen en antwoorden op observaties door de Rapporteurs voor GR hWh

1. Begroting in één oogopslag: [we missen] de projecten en een overall overzicht.
Par. 3 'De begroting in een oogopslag'. Ambtelijk is hWh verzocht een overzicht per waterschap toe te voegen waaruit blijkt waaraan en voor hoeveel iedere deelnemer meebetaalt. Dit voorstel kon op bijval van de andere deelnemers rekenen en daarom verwachten we dat hWh dit zal aanleveren.
2. Er staan geen indicatoren bij de verschillende programma's/projecten. Kunnen deze toegevoegd worden? Dan is het meetbaar en overzichtelijker. Weten we waar we beginnen en waar we naartoe werken.
Per programma zou een voorstel kunnen zijn als het goede, bestuurlijke aggregatieniveau. Deze indicatoren per project zijn er wel, maar niet in de begroting opgenomen; daarmee zou het detailniveau en daarmee de omvang te gedetailleerd worden voor een bestuurlijk stuk. De beoordeling van de voortgang van de projecten is gedelegeerd aan de OGT en het UO (zie ook vraag 25).
3. Voor de instandhouding is er zoveel budget vergeleken met de andere programma's, waarom is dit? Kan dit meer inzichtelijker gemaakt worden waaraan het budget voor instandhouding wordt besteed?
Dit wordt toegelicht op blz. 8. 14,5% aan overhead is niet bovenmatig hoog. hWh heeft huisvestingskosten, management, HR, een financiële administratie, moet bestuursstukken opstellen, aan wettelijke verplichtingen voldoen e.d. Om aan een goed te beoordelen kengetal te komen, moet de overhead vergeleken worden met de te verwachten begrotingsomvang incl. deel 4.
4. Wat is de aanleiding geweest voor de herinrichting van hWh? Maakt het niet inefficiënter als er van een platte organisatie naar een hiërarchisch structuur wordt gegaan met verschillende managementlagen en leidt dit dan tot kostenvergroting of kostenbesparing?
Het gaat om één managementlaag. hWh is in de afgelopen gegroeid omdat de deelnemende waterschappen een digitale transformatie doormaken waarbij zij een steeds groter beroep doen op hWh. De deelnemers hebben daarbij met dezelfde issues (zoals bijv. informatie- en systeembeveiliging) te maken wat ervoor pleit om dit samen te doen. Er is dus sprake van minder uitwisseling met de waterschappen (omdat deze hun eigen personeel hard nodig hebben) en meer vaste aanstellingen bij hWh (om aan de groeiende vraag van de waterschappen te kunnen voldoen. Daarmee kwam de omvang van hWh op een punt waarbij het ingewikkeld werd om vast te houden aan dezelfde structuur om een kleine, platte organisatie te kunnen aansturen en beheersen. Het bestuur van hWh heeft dat ook ingezien en daarom daarover in 2023 een besluit genomen.
5. Kan het stukje uitgelegd worden welke kosten er worden gemaakt op pagina 14 van de begroting, met name de verrekeningen.
De intentie is om de kosten zo eerlijk mogelijk te verdelen. Een project dat een grote aanspraak doet op personeel, kantoorautomatisering, inkoop e.d. krijgt meer doorbelast vanuit de instandhouding dan een project waarbij dat niet het geval is. De totale kosten van een project worden vervolgens in rekening gebracht bij de deelnemers die op dat specifieke project hebben ingetekend zodat de waterschappen niet meebetalen aan iets waaraan ze niet deelnemen.

6. Pagina 20: waarom wordt er een lening aangegaan in plaats van een begrotingswijziging?
Financiering (de lening) en dekking (de begroting) van de uitgaven zijn twee verschillende dingen. hWh maakt zo weinig mogelijk gebruik van een lening, maar soms is dat korte tijd nodig omdat de uitgaven doorlopen en de bijdragen van de deelnemers nog niet binnen zijn. De leningsfaciliteit is voor dergelijke tijdelijke situaties. Doorgaans is dit echter niet nodig.
7. Pagina 24: de personeelskosten zijn meer dan de helft van de begroting, hoe komt dat?
Dit is de kern van wat hWh doet, projectmanagement voor de waterschappen, naast de gezamenlijke inkoop van diensten en producten.
8. Pagina 27: Waarom is er een hostruimte nodig?
Vermoedelijk doelt u op het Ontmoetingscentrum. De waterschappen in Nederland doen veel samen en delen veel kennis, wat een grote meerwaarde heeft. Dat gebeurt veel online, maar ook door elkaar fysiek te spreken. Daarvoor bestaan platforms van beroepsgenoten voor bijv. financiën en juridische zaken. hWh is een ideaal ontmoetingspunt in het midden van het land dat uitstekend bereikbaar is (o.a. met de trein). Daarnaast vinden hier ook de leden- en commissievergaderingen van de Unie van Waterschappen plaats.
9. In programma 7, 11 en 13 bijvoorbeeld staan er allerlei zaken/projecten die ook in programma 1 en 2 zijn benoemd. Kan dit niet bij elkaar gevoegd worden?
We herkennen dit niet direct. Afgezien daarvan is er een fundamenteel verschil tussen de programma's 1 en 2 enerzijds en de overige programma's anderzijds. De kosten van de programma's 1 en 2 worden verdeeld over alle waterschappen. Voor de andere programma's geldt dat de kosten alleen drukken op de waterschappen die ervoor gekozen hebben aan de projecten in deze programma's deel te nemen. Vandaar de strikte scheiding, in de begroting ook wel loden deuren genoemd en daarom is samenvoeging niet aan de orde.
10. Waarom is OOMHD (Meteo en Hydro-data) zoveel gestegen? (blz 39)
In het OGT van oktober is er besluit gevraagd voor verlenging van deze DVO en de extra kosten die dit met zich meebrengt. Met de toenemende extreme weersituaties wordt actuele meteorologische informatie steeds belangrijker.
11. Waarom worden de DVO's niet gelijk meegenomen in de begroting, men weet immers welke deze zijn?
Dit is een keuze uit het verleden. Zolang er geen getekende DVO's zijn, en daarmee de uitvoering niet zeker is, worden ze niet meegenomen. Begroting technisch is deze situatie niet ideaal. De officiële begroting incl. de projecten geeft nu een te laag totaalbedrag aan, terwijl we op voorhand weten dat de begrotingswijziging eraan komt en daarmee de totale begroting zal stijgen naar een niveau dat vergelijkbaar is met het voorgaande jaar. Er is een bestuursbesluit voor nodig om dat te veranderen. Een voorstel zou kunnen zijn om deel 4 voortaan in de begroting op te gaan nemen (met het nodige voorbehoud; wanneer de beoogde deelnemers niet instemmen, gaan sommige projecten niet door). Daarnaast zitten er ook projecten tussen waar we niet aan mee gaan doen, dus dit blijft lastig inschatten.
12. Vanuit de waterschappen zijn er signalen voor herinrichting hWh , graag meer uitleg over welke wijziging de waterschappen willen en naar aanleiding van wat,

en is het niet zo als er meer managementlagen tussen komen de kosten alleen maar stijgen.

Zie ook onder vraag 4. De waterschappen hebben behoefte aan adequate en professionele aansturing van de projecten waaraan zij deelnemen en zien de groei van hWh gebeuren met de groeistuipen die daarmee gepaard gaan. Bij succesvolle structuurverandering moeten we dat gaan terugzien in de kwaliteit en kostenbeheersing van de projecten. We zullen erop aandringen dat over voortgang en mate van succes wordt gerapporteerd in de bestuursrapportages.

13. OGT wenst langjarige afspraken i.v.m. diensten en beheer. Is het niet zo dat zeker in de IT de techniek sneller gaat dan de interne vooruitgang, is het wel handig om de afspraken te strak te zetten?

Het is hierbij niet de bedoeling om de waterschappen te verbinden aan diensten die op termijn niet meer nodig blijken, maar we hebben wel behoefte aan continuïteit en voorspelbaarheid van kosten met oog op de eigen begroting.

14. in combinatie met de toenemende urgentie voortkomende uit de groei (pag. 2)? verklaar u nader.

Deze passage komt uit de 'Actualisatie begroting 2024'. Dit is wat ambtelijk geformuleerd, maar het gaat hier ook over de herinrichting zoals bij de vragen 4 en 12. Het woord urgentie is hier wellicht ten onrechte gebruikt. De herinrichting is nodig geworden door de groei en de behoefte aan een goede aansturing.

15. Inleiding: moet een post worden opgenomen over de eventuele btw teruggave?

Dat de BTW-kwestie geen uitgemaakte zaak is blijkt wel uit dat het tot cassatie bij de Hoge Raad heeft geleid en daarmee een gaat over een fiscaal-juridische interpretatie van de status van hWh. Samengevat komt het erop neer dat de belastingdienst van oordeel is dat hWh een ICT-dienstverlener is die geen gebruik kan maken van de zgn. koepelvrijstelling voor BTW, terwijl hWh stelt dat zij vooral een facilitator/adviseur is. Zolang hierover geen uitspraak is gedaan, hanteren we het voorzichtigheidsprincipe en rekenen we ons niet rijk. Immers, wanneer hWh de procedure verliest, zouden de waterschappen achteraf nog BTW over voorbije jaren moeten afrekenen. In het gunstigste geval krijgen de waterschappen nog een BTW-bedrag terug over de kosten die anders niet met BTW belast zouden zijn (met name personeelslasten). Voor wat hWh bij derden inkoopt, maakt het geen verschil. In de risicoparagraaf van het MJP van Rijnland is deze kwestie als risico/kans opgenomen.

16. Structuur; Begroting 2025 kan nooit gelijk zijn aan de primaire begroting, zeker niet als men nog Dvo's open staan, Btw nog niet helder is en we nog niet weten wat de herstructurering van de hWh gaat kosten. tevens ook de stijgende loonkosten werken niet mee.

We volgen uw redenering, dat geeft hWh zelf ook aan. Uit deel 4 komen nog projecten voort waarvoor DVO's worden ondertekend en die in een begrotingswijziging worden opgenomen. Voor wat betreft de BTW is het onzeker wanneer de HR uitspraak gaat doen en daarmee is dit ook een onzekerheid. Met de ontwikkeling van de loonkosten en de herstructurering is rekening gehouden want die zijn bekend. Voor deze twee onderwerpen is de begroting 2025 dus wel degelijk taakstellend en ligt een begrotingswijziging niet voor de hand.

17. 3.3 Capaciteit. de gehele uitleg over de verschillende kosten voor personeel hetzij uitleen, inhuur zowel binnen de hWh of Waterschap is niet duidelijk.

hWh maakt gebruik van drie 'soorten' medewerkers, te weten medewerkers in eigen dienst, ingeleend vanuit de deelnemende waterschappen en inhuur van uitzendbureaus. Dat laatste komt noodgedwongen steeds meer voor. Het ministerie van Binnenlandse Zaken publiceert elk jaar een Handleiding overheidstarieven. Het is gangbaar om deze te gebruiken binnen de overheid met het oog op objectivering en het vermijden van complexe kostprijsberekeningen incl. de discussies daarover. Deze is weliswaar gebaseerd op de salarisschalen van de Rijksoverheid, maar de verschillen met gemeente, provincie en waterschap zijn niet heel groot. In de meeste gevallen is het daarom het eenvoudigst om de tabel toe te passen voor medewerkers die door de waterschappen worden uitgeleend aan hWh. Voor inhuur is de prijs die het uitzendbureau in rekening brengt. Op blz. 14 van de begroting 2025 staat nog een ingewikkelde passage over de mogelijkheid dat een waterschap een lagere integrale kostprijs (dan in de onderstaande tabel vermeld), in rekening kan brengen uit overwegingen van vennootschapsbelasting. Dat komt nauwelijks voor en is onnodig complicerend.

2.1 Gemiddelde directe loonkosten per salarisschaal CAO Rijk in 2023

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Uurtarief productieve uren, excl. btw	Uurtarief productieve uren, incl. btw	Uurtarief contract uren, excl. btw	Uurtarief contract uren, incl. btw
1	39.000	28	34	21	25
2	42.000	31	37	22	27
3	45.000	33	40	24	29
4	49.000	36	43	26	32
5	52.000	38	46	28	34
6	55.000	40	49	29	36
7	60.000	44	53	32	39
8	66.000	48	59	35	43
9	73.000	54	65	39	47
10	81.000	59	72	43	52
11	92.000	68	82	49	60
12	107.000	79	95	57	69
13	122.000	89	108	65	79
14	135.000	99	120	72	87
15	147.000	108	131	79	95
16	160.000	118	143	86	104
17	174.000	128	155	93	112
18	189.000	139	168	101	122

Tabel 1: directe loonkosten per salarisschaal 2023 (loonkosten per mensjaar afgerond op €1000).

Bron: P-Direkt.

2.2 Gemiddelde totale kosten per salarisschaal CAO Rijk in 2023

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Overhead	Totale kosten	Uurtarief productieve uren, ex btw	Uurtarief productieve uren, inc btw	Uurtarief contract uren, ex btw	Uurtarief contract uren, inc btw
1	39.000	25.300	64.300	47	57	34	41
2	42.000	25.300	67.300	49	59	36	43
3	45.000	25.300	70.300	52	63	38	46
4	49.000	25.300	74.300	54	66	40	48
5	52.000	25.300	77.300	57	69	41	50
6	55.000	25.300	80.300	59	71	43	52
7	60.000	25.300	85.300	63	76	46	55
8	66.000	25.300	91.300	67	81	49	59
9	73.000	25.300	98.300	72	88	53	64
10	81.000	25.300	106.300	78	94	57	69
11	92.000	25.300	117.300	86	105	63	76
12	107.000	25.300	132.300	97	117	71	85
13	122.000	25.300	147.300	108	131	79	95
14	135.000	25.300	160.300	118	143	86	104
15	147.000	25.300	172.300	127	153	92	112
16	160.000	25.300	185.300	136	165	99	120
17	174.000	25.300	199.300	146	177	106	129
18	189.000	25.300	214.300	158	191	115	139

Tabel 2: integrale kosten per salarisschaal 2023 (loonkosten per mensjaar afgerond op €1000).

Bovenstaande tabel bevat naast de directe loonkosten per medewerker tevens een opslag voor overhead van € 25.300 per fte. In de navolgende paragrafen wordt een toelichting gegeven bij de in de tabellen opgenomen tarieven.

18. Capaciteitsplanning staat in het overzicht op 29% en in de tekst op 20%?

Zo te zien gaat het over inleen vanuit de waterschappen. De primaire begroting ging er nog van uit dat inleen voor 29% zou voorzien in de personeelsbehoefte van hWh. Gaandeweg is gebleken dat de waterschappen minder personeel beschikbaar zouden stellen omdat ze de capaciteit zelf veel te hard nodig hebben en daarom is bijgesteld naar 20%. In de begroting 2025 is met dit meer realistische percentage rekening gehouden.

19. 3.1, Uurtarieven, het mee berekenen van de overhead kosten is natuurlijk logisch, alleen zijn de overheadkosten echt veel te hoog voor zo'n kleine organisatie waarbij de waterschappen zelf eigenaar van zijn.

Dit oordeel is aan de rapporteur, zie ook vraag 4.

20. De norm 1.400 uur. Graag meer uitleg over de indexering.
De urennorm is gangbaar bij de overheid, gebaseerd op een 36-urige werkweek, na aftrek van vakantie, ziekte, tijd voor opleiding e.d. In de praktijk is het gemaakte aantal uren meestal wel iets hoger, in ieder geval in de hogere schalen. Indexering van de kosten is maatwerk per soort kosten. Voor de loonkosten is dit toegelicht op blz. 25. De uitkomst van de CAO 2025 is ongewis en afhankelijk van veel externe factoren. De inflatiecorrectie (2,4%) van 2025 ten opzichte van 2024 van de kosten van leveranciers is naar de huidige inzichten plausibel. De grote inflatiegolf is al geweest in 2021 en 2022. Dat er weinig hoeft te gebeuren om dit volledig op z'n kop te zetten, is de afgelopen jaren wel gebleken, waarbij geopolitieke invloeden groot waren.
21. Begroting naar Programma's: Graag meer uitleg, welke programma's en welke zijn voor kosten Rijnland, Het is natuurlijk niet duidelijk als je maar aan een paar programma's mee doet, waarom de overheadkosten en uitleen / inhuur kosten uitgesplitst worden.
In de bijlage staat de totale lijst met kosten van alle projecten waar Rijnland/Schieland aan meedoet
22. Wat is de verdeelsleutel van het geheel?
Per project wordt een zo rechtvaardig mogelijke verdeelsleutel gekozen waarbij het profijtbeginnsel leidend is. Een grote gebruiker betaalt meer dan een kleine en kan de kosten uiteraard ook beter dragen. Op blz. 16 staan de verschillende mogelijkheden. Enkele voorbeelden; een project dat te maken heeft met zuiveringsbeheer zal verdeeld worden op basis van de verhouding tussen het aantal vervuilingseenheden. Een project dat betrekking heeft op geo-informatie zal eerder verdeeld worden op basis van hectares.
23. Programma 1 ,vanaf 2024 wordt de inkoop uitgebreid met operationele inkoop. Wat wordt bedoeld met operationele inkoop?
Tot nu toe ging inkoop over specificeren, selecteren van leveranciers en contracteren (ofwel tactische inkoop). Operationele inkoop gaat vooral over het dagelijkse administratieve proces (bestellen, garantie, bewaken en nazorg).
24. Tevens vanaf 2025 wordt de doorbelasting verhoogd. Om welke doorbelasting praten we hier?
De medewerkers van hWh werken ten behoeven van de projecten en het is de bedoeling dat zij zoveel mogelijk ondersteunend zijn aan en productief in de projecten. Met verhoogd wordt bedoeld dat hun kosten zoveel mogelijk worden toegerekend aan de specifieke projecten waarvoor zij ingekocht hebben. Dan komt er ook een betere en eerlijkere integrale kostprijs tot stand. De kosten worden dan ook gedragen door de waterschappen waarvoor zij gewerkt hebben en blijft er minder over in de algemene overhead waar alle deelnemers aan bijdragen.
25. Projecten (blz. 46): Wat is een UO en welke projecten vallen daar onder?
UO betekent uitvoerend overleg en wordt per project door de deelnemers eraan georganiseerd. Zij sturen het betrokken project als opdrachtgever aan en bij.
26. De opdracht van de waterschappen beperkt zich tot facilitering (blz. 46), bestuurlijk ligt dit niet bij hWh. Verklaar u nader en waarom moet bij de begroting wel rekening mee worden gehouden?

Dit is een vreemde eend in de bijt en het gaat met name om projecten en activiteiten die waterschappen samen met andere waterbeheerders in Nederland doen. Het moet voor de waterschappen ergens centraal geadministreerd worden. Dat zou bij de Unie kunnen, maar omdat toch alle waterschappen in hWh verenigd zijn, is daar uit praktische overwegingen voor gekozen. Veel zaken die in deel 3 zijn opgenomen, kennen ook een ICT-component. Dat het bestuurlijk niet bij hWh is belegd, komt door de betrokkenheid van andere partijen zoals Rijkswaterstaat e.d. die niet deelnemen in hWh. Dat deel 3 in de begroting van hWh is opgenomen, is dus vooral uit efficiencyoverwegingen.